BFRK/1/060/2022
28.11.2022 30051787

Eduskunnan talousvaliokunta

Asia: HE 267/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 a luvun 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Innovaatiorahoituskeskus Business Finland on osallistunut hallituksen esitysluonnoksen valmisteluun työ- ja elinkeinoministeriön asettamassa työryhmässä vuoden 2022 aikana.

Business Finland pitää hallituksen esitystä eduskunnalle kannatettavana ja perusteltuna, sillä ehdotuksessa on täsmennetty Business Finland Oy:n (jatkossa Yhtiö) julkisten hallintotehtävien määrittelyä sen varmistamiseksi, että Yhtiön hoitamat hallintotehtävät perustuvat perustuslain 124 §:n mukaiseen valtuutukseen. Esityksessä on perusteltu laajasti eri tehtäviä ja lisäksi perusteltu tilanteita, jolloin tehtävät jäisivät julkisen hallintotehtävän käsitteen ulkopuolelle. ***Erityisen tärkeänä on selkiyttää Business Finlandin toiminta lainsäädännössä sellaiselle tasolle, että jatkossa ei ole epäselvyyttä, mitä tehtäviä on mahdollista hoitaa Yhtiössä.***

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on vuonna 2019 antamassaan päätöksessä katsonut tarpeelliseksi selkeyttää Yhtiön hoitamia julkisia hallintotehtäviä. Valtiontalouden tarkastusvirasto on laillisuuskertomuksessaan todennut, että Yhtiölle annetut julkiset hallintotehtävät ovat ongelmallisia perustuslain 124 §:n näkökulmasta. Myös työ- ja elinkeinoministeriön teettämässä Business Finlandia koskevassa arvioinnissa tunnistettiin Business Finlandin organisaation rakenteeseen liittyvät oikeudelliset haasteet ja suositeltiin täsmentämään organisaatiota, toimintaa ja/tai lainsäädäntöä. Hallituksen esityksellä pyritään nyt varmistamaan, että kaikki Yhtiössä tehtävät julkiset hallintotehtävät perustuvat perustuslain 124 §:n mukaiseen valtuutukseen.

## Yksityiskohtaiset huomiot

Yhtiön julkiset hallintotehtävät:

Business Finland pitää tarkoituksenmukaisena, että esityksessä on kuvattu yksityiskohtaisesti eri tehtäviä ja arvioitu niitä laajasti perustuslain 124 §:n mukaisella tavalla. Esityksessä on perustelu paitsi julkisia hallintotehtäviä myös tarkasteltu tehtäviä julkisen vallan käyttämisen osalta.

Siltä osin kuin yhtiön tehtävänä olisi tukea Rahoituskeskusta sen vastuulle kuuluvissa asioissa kyse olisi julkisista hallintotehtävistä, kuten markkina-, asiakas- ja

hanketietojen kerääminen ja tuottaminen. Yhtiön olisi mahdollista tehdä myös asiakkaiden palvelutarpeen kartoitusta ja antaa tätä koskevaa neuvontaa. Esitys selkiyttää neuvonnan siten, että asiakkaan rahoitushakemukseen liittyvä yksityiskohtainen sisällöllinen neuvonta (ns. hankesparraus) olisi jatkossa yksinomaan Rahoituskeskuksen vastuulla niissä hankkeissa, jotka kuuluvat Rahoituskeskuksen toimivaltaan. Yhtiön toimivallassa puolestaan olisivat asiakkaan toiminnan kokonaisvaltainen haastaminen ja erilaisten kasvusuunnitelmien kehittäminen, mutta nämä tehtävät eivät sisältäisi edellä mainittua hankesparrausta, joka olisi ainoastaan Rahoituskeskuksen vastuulla. Rahoituskeskus käsittelee asiakkaiden ahoitushakemukset yhtenäisellä tavalla ja yhtenäisin kriteerein riippumatta, onko yritystä neuvottu ennen hakemuksen jättämistä vai ei. Yhtiön neuvontatoiminta ei siten miltään osin olisi asiakkaiden ennakkokarsintaa.

Yhtiö voisi myös tehdä valmistelua Rahoituskeskuksen antamiin ja valmistelemiin lausuntoihin ulkomaalaislain mukaisissa kasvuyrittäjien oleskelulupa- ja jatkolupa-asioissa.

Yhtiö tekisi myös valmistelevia tehtäviä, jotka koskisivat Rahoituskeskuksen lakisääteistä velvollisuutta tuottaa ja jakaa tietoa julkisuuslain 20 §:n mukaisesti.

Yhtiö voisi tukea Rahoituskeskusta sen tiedonhallintalain mukaisissa tehtävissä, sillä nämä tehtävät edellyttävät usein erityisosaamista ja ei ole tarkoituksenmukaista, että esim. tietojärjestelmiin tehtävää seurantaa ja tietojärjestelmiin kohdistuvien tietoturvaloukkausten estämistä tehtäisiin sekä Rahoituskeskuksessa että Yhtiössä toisistaan erillään molempien organisaatioiden käyttäessä pääsääntöisesti samoja tietojärjestelmiä.

## Yhteenvetona

***Business Finland pitää tärkeänä, että Business Finlandin lainsäädäntöön liittyvät haasteet olisi mahdollista saada ratkaistua hallituksen esityksen mukaisesti.***

Business Finlandin lainsäädännön täsmentäminen ei muuta Business Finlandin tehtävää eikä strategiaa luoda maailmanluokan menestystarinoita. Lakimuutoksella selkiytetään toiminnan oikeudellista perustaa, jotta syntyy edellytykset keskittyä strategian toimeenpanoon ja kehittää toimintaa pitkäjänteisesti. Business Finlandille on tärkeää varmistaa paras työntekijä- ja asiakaskokemus myös iinä toimintaympäristössä, jonka lakimuutos Business Finlandille antaa.

Lakimuutosesityksen myötä on käynyt selväksi, että toiminnan vastuita joudutaan joiltakin osin tarkastelemaan uudelleen. Tämä luo Business Finlandille mahdollisuuden kehittää rooleja, selkiyttää tehtäviä, ja näin luoda perempi työympäristö. Samalla Business Finland tarkastelee asiakaspolkuja, mikä mahdollistaa asiakkaille entistä selkeämmän väylän kasvuun.

Lainsäädäntömuutos aiheuttaa Business Finlandissa uuden muutostilanteen, mikä vaikuttaa sekä Rahoituskeskuksen että Yhtiön toimintaan. Tässä tilanteessa on välttämätöntä, että lainsäädännössä otetaan huomioon mahdollisten muutosten tarvitsema aika hallituksen esityksen mukaisesti. Hallituksen esitys tarkoittaa muutoksia sekä organisaatiorakenteeseen että henkilöstöön.